

Пекна Галина Борисівна,
кандидат економічних наук, доцент,
кафедра економіки та фінансів
Університет «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: HalynaPB@krok.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-4902-6052>

Андрєєва Віта Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент,
кафедра економіки та фінансів
Університет «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: AndriievaVA@krok.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-6357-3063>

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЕВОЛЮЦІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ

***Анотація.** У тезах досліджено трансформацію підходів до оцінювання економічної динаміки в контексті формування стратегії сталого розвитку. Проаналізовано еволюцію від традиційних макроекономічних показників до комплексних індикаторів сталості. Обґрунтовано, що сучасні стратегії розвитку базуються на інтеграції економічних, соціальних та екологічних критеріїв. Визначено ключові тенденції формування нових моделей оцінювання розвитку економічних систем.*

***Ключові слова:** сталий розвиток, економічна динаміка, індикатори розвитку, ESG, макроекономічні показники, стратегія розвитку.*

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується глибокими трансформаційними процесами, що супроводжуються зростанням невизначеності, посиленням глобальних екологічних загроз і соціально-економічних дисбалансів. У цих умовах традиційні підходи до оцінювання економічної динаміки, які базуються переважно на показниках валового внутрішнього продукту, виявляються недостатніми для комплексного відображення реальних процесів розвитку. ВВП, будучи універсальним індикатором економічної активності, не враховує ані якості життя населення, ані екологічних витрат, ані соціальної нерівності, що обумовлює необхідність переходу до нових підходів оцінювання [1].

Еволюція методів оцінювання економічної динаміки відбувалася під впливом усвідомлення обмеженості виключно кількісних критеріїв. У другій половині ХХ століття почали формуватися альтернативні підходи, які акцентували увагу на людському розвитку, добробуті населення та якості середовища. Важливим етапом у цьому процесі стало формування концепції сталого розвитку, що отримала міжнародне визнання після публікації доповіді Our Common Future, підготовленої під егідою Організація Об'єднаних Націй. У

ній сталий розвиток визначено як такий, що забезпечує задоволення потреб сучасного покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.

Подальший розвиток цієї концепції знайшов своє відображення у прийнятті «Цілей сталого розвитку», які стали глобальною рамкою для формування стратегій розвитку як на міжнародному, так і на національному рівнях. Вони передбачають інтеграцію економічних, соціальних та екологічних компонентів у процес прийняття управлінських рішень, що суттєво змінює підходи до оцінювання економічної динаміки.

Сучасні системи оцінювання розвитку базуються на використанні комплексних індикаторів, які дозволяють враховувати багатовимірний характер економічних процесів. До таких індикаторів належать індекс людського розвитку, показники інклюзивного зростання, екологічні індикатори, а також ESG-критерії, що інтегрують екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності. Використання цих показників забезпечує перехід від оцінювання економічного зростання до оцінювання якості розвитку, що є ключовою ознакою сучасної економічної парадигми.

У цьому контексті стратегія сталого розвитку постає як результат еволюції підходів до оцінювання економічної динаміки. Вона передбачає довгострокову орієнтацію на забезпечення економічної ефективності, соціальної справедливості та екологічної безпеки. Такий підхід дозволяє формувати збалансовану модель розвитку, яка враховує інтереси різних груп населення та забезпечує раціональне використання природних ресурсів. Важливою особливістю сучасних стратегій є їх інтеграційний характер, що передбачає взаємозв'язок між економічною політикою, соціальними програмами та екологічними ініціативами.

Для України питання формування стратегії сталого розвитку є особливо актуальним у контексті післявоєнного відновлення та інтеграції до європейського економічного простору. Умови трансформації національної економіки вимагають впровадження новітніх підходів до оцінювання економічної динаміки, які відповідатимуть сучасним міжнародним стандартам. Це передбачає розвиток системи національних індикаторів, адаптацію ESG-підходів, а також врахування екологічних та соціальних факторів у процесі стратегічного планування. Водночас важливим є забезпечення інституційної спроможності держави реалізовувати політику сталого розвитку, що включає удосконалення нормативно-правової бази, розвиток цифрових технологій та залучення інвестицій.

Таким чином, еволюція підходів до оцінювання економічної динаміки зумовила перехід від вузькоекономічного трактування розвитку до його комплексного розуміння, що охоплює соціальні та екологічні аспекти. Це, у свою чергу, стало підґрунтям для формування стратегії сталого розвитку як нової парадигми економічного управління. Подальший розвиток цієї стратегії залежить від здатності національних економік інтегрувати сучасні інструменти

оцінювання, забезпечувати баланс між різними складовими розвитку та адаптуватися до глобальних викликів.

Важливою складовою еволюції підходів до оцінювання економічної динаміки є цифровізація економіки та розвиток інформаційних технологій, які суттєво розширюють можливості збору, обробки та аналізу даних. Сучасні цифрові інструменти дозволяють формувати більш точні та оперативні індикатори розвитку, враховуючи не лише макроекономічні показники, але й поведінкові, соціальні та екологічні параметри. Використання великих даних (Big Data), штучного інтелекту та аналітичних платформ сприяє переходу до прогнозно-орієнтованих моделей оцінювання, що є важливим елементом формування ефективної стратегії сталого розвитку [2].

У цьому контексті особливого значення набуває концепція інклюзивного зростання, яка передбачає рівномірний розподіл результатів економічного розвитку між різними соціальними групами. Інклюзивність є невід'ємною складовою сталого розвитку, оскільки економічне зростання без урахування соціальних аспектів може призводити до посилення нерівності та соціальної напруги. Тому сучасні системи оцінювання дедалі більше орієнтуються на показники, що відображають доступ населення до освіти, охорони здоров'я, ринку праці та інших базових ресурсів.

Не менш важливим є екологічний вимір оцінювання економічної динаміки. Зростання антропогенного навантаження на довкілля, зміни клімату та виснаження природних ресурсів вимагають включення екологічних індикаторів до системи оцінювання розвитку. У цьому аспекті набувають поширення такі показники, як вуглецевий слід, рівень енергоефективності, частка відновлюваних джерел енергії, а також індекси екологічної ефективності. Їх використання дозволяє оцінити не лише результати економічної діяльності, але й її вплив на навколишнє середовище.

Крім того, у сучасних умовах значно зростає роль корпоративного сектору у забезпеченні сталого розвитку. Бізнес дедалі активніше впроваджує ESG-підходи, які стають важливим критерієм інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності підприємств [3]. Інвестори, міжнародні організації та фінансові інститути все частіше орієнтуються на нефінансові показники діяльності компаній, що стимулює їх до більш відповідального ведення бізнесу. У результаті формується нова модель економічної поведінки, яка поєднує економічну ефективність із соціальною відповідальністю та екологічною свідомістю.

В умовах глобалізації особливого значення набуває гармонізація національних систем оцінювання економічної динаміки з міжнародними стандартами. Це сприяє підвищенню прозорості економічних процесів, покращенню інвестиційного клімату та інтеграції національних економік у світову систему. Для України цей процес є важливим елементом євроінтеграційного курсу, що передбачає адаптацію статистичних методологій, впровадження сучасних стандартів звітності та розвиток інституційної інфраструктури [4].

Водночас слід зазначити, що впровадження нових підходів до оцінювання економічної динаміки супроводжується певними труднощами. Зокрема, це стосується складності збору та узгодження даних, необхідності значних фінансових і людських ресурсів, а також потреби у зміні управлінського мислення. Проте ці виклики є закономірними у процесі переходу до нової парадигми розвитку і можуть бути подолані за умови послідовної державної політики та міжнародної підтримки.

Висновок. Подальша еволюція оцінювання економічної динаміки відбуватиметься у напрямі підвищення комплексності, інтегрованості та орієнтації на довгострокові результати. Це сприятиме формуванню ефективних стратегій сталого розвитку, здатних забезпечити економічне зростання, соціальну стабільність та екологічну рівновагу в умовах сучасних глобальних викликів.

Список використаних джерел

1. Shapoval Y. (2025). Financial depth and financial inclusion as a catalyst for social finance in Ukraine. Volume 20. 2025, Issue #4, pp. 215-227 URL: https://www.businessperspectives.org/index.php/publishing-policies2/financial-depth-and-financial-inclusion-as-a-catalyst-for-social-finance-in-ukraine?utm_source=chatgpt.com
2. E. Cina (2025). The Role of AI in Predictive Modelling for Sustainable Urban Development. Sustainability 2025, 17(11), 5148; <https://doi.org/10.3390/su17115148> URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/17/11/5148>
3. Zheng Yanhong et al. (2025) Research on the Impact of ESG Performance on Firm Value. Polish journal of environmental studies. URL: https://www.pjoes.com/Research-on-the-Impact-of-ESG-Performance-non-Firm-Value%2C205507%2C0%2C2.html?utm_source=chatgpt.com
4. Яструбський, М., & Чжен, С. (2023). ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: НАЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД. Київський економічний науковий журнал, (2), 69-75. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-9> URL: https://journals.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/64?utm_source=chatgpt.com